

SIMPOZION CONSACRAT COMEMORĂRII VICTIMELOR DEPORTĂRILOR STALINISTE: „ORORILE TRECUTULUI NU SE VOR REPETA”

*Elena CĂRĂUȘ-SINIȚA,
șefa Filialei „Maramureș”*

Pe 6 iulie 2022, în Republica Moldova s-au comemorat cei 73 de ani de la cel de-al doilea val al deportărilor și victimele deportărilor staliniste în Basarabia.

În această zi, în incinta Filialei „Maramureș”, s-a desfășurat simpozionul cu genericul „Ororile trecutului nu se vor repeta”.

Elena Căraș-Sinița, șefa Filialei „Maramureș”, a deschis evenimentul cu câteva date importante din istoria țării noastre. Au trecut 73 de ani, când la 6 iulie 1949 asupra Basarabiei ocupate de puterea sovietică, s-a abătut o nouă urgie – operațiunea „Ior” (rus.: „Sud”), întocmită la Moscova. Din Basarabia au fost deportați aproximativ 35796 de basarabeni în Siberia, regiunea Altai și în alte regiuni îndepărtate. „Motivele” erau diferite: unii erau considerați chiaburi, alții – acuzați de colaborare cu fasciștii, alții – de apartenență la partidele politice sau secte religioase ilegale.

La simpozion, au fost invitați și ne-au onorat cu prezența: Tudor Țopa, scriitor și publicist, ex-deputat în primul Parlament al Republicii Moldova; col. (r) Alexandru Ganenco, ex-ofițer KGB, publicist, editor; Alexandru Moraru, istoric-arhivist, publicist, autor al celor 3 volume de carte despre deportările staliniste; Leonid Popescu, scriitor, pictor; profesoarele de istorie de la LT „L. Rebreanu”; Silvia Chisaru și Tatiana Roibu de la ȘP nr.10; educatoarele de la grădinița nr. 55 – Olesea Jitaru și Veronica Covalenco; colegi de la bibliotecile „Stefan cel Mare” și „Traian”; Constanța Sinița – studenta anului IV la AMTAP; tineri din comunitate.

Tematica dureroasă a simpozionului s-a transformat într-o discuție de suflet, unde sursele documentare de arhivă, mărturiile

audio și video au săltat inimile celor prezenți. Invitații, cu mare durere în suflet, au povestit și au ținut discursuri despre ororile trecutului, atât la general – despre Basarabia, cât și personal – despre chinurile familiilor lor. Totodată, a fost proiectat un scurt filmuleț documentar „Operațiunea „Sud” – fața nevăzută a deportărilor din 6 iulie 1949 din Basarabia” de Cristian Alexandrescu, unde se descrie amănunțit fiecare crimă comisă din acea perioadă, precum: foametea organizată, valorile de deportări, canibalismul etc.

Activitatea a fost completată cu o expoziție de carte a invitaților noștri. Elevele de la LTPA „N. Sulac” – Gabriela Cudelea, Mădălina Trofim, Ludmila Codreanu – au adus un omagiu prin recital de poezie celor care nu au supraviețuit vremurilor groaznice, dar și celor care au trecut prin calvarul acestor deportări și s-au întors acasă.

Timp îndelungat, victimele deportărilor staliniste au evitat să vorbească despre acea experiență de viață, trecând sub tăcere perioada dată din viața lor. Cu gândul la acele teribile zile și nopți, în care au fost distruse familiile de inteligenți și gospodari din ținuturile noastre, să nu mai admitem și să nu comitem erori, când consecințele lor pot fi fatale pentru un popor. Doar așa vom conștientiza suferințele prin care au trecut ei. Pentru că e una să îți se spună că niște oameni au fost deportați, și cu totul altceva este să pătrunzi în detaliile acelor deportări și în traiul cotidian al deportaților. Numai așa vom putea să ne asumăm cu toții responsabilitatea față de viitor și să facem tot posibilul ca acele grozăvii să nu să se mai repete niciodată.

Nu se cunoaște o cifră exactă a celor care au avut de suferit de pe urma represiunilor comuniste, dar este vorba de milioane

de persoane deportate, mii de oameni care au fost uciși și sute de cazuri de canibalism în perioada 28 iunie 1940 – 5 martie 1953.

În legătură cu aceste evenimente îngrozitoare, Guvernul Republicii Moldova a declarat data de 23 august drept Ziua Europeană de Comemorare a Victimelor Nazismului și Comunismului, în consonanță cu declarația Parlamentului European. Astfel, majoritatea deputaților au sprijinit declarația scrisă, întrucât își doresc să păstreze memoria vie a victimelor deportărilor în masă și a exterminărilor, contribuind la consolidarea bazelor democrației, păcii și stabilității pe continentul european și în întreaga lume.